

υποδράση

9.5

Σχέδια εργασίας σχολείων-μουσείων σχολικού έτους 2011-2012

Αρχαιολογικός Χώρος
Ασκληπιείου Κω

Δημοτικό Σχολείο
Καρδάμαινας Κω

Ανακαλύπτοντας τα μυστικά του Ασκληπιείου

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

περιεχόμενα

Συμμετέχοντες, σελ. 3

Στόχοι, σελ. 4

Δράσεις, σελ.6

Δράση διαπολιτισμικού χαρακτήρα, σελ. 10

Αξιολόγηση, σελ. 11

Συμμετέχοντες

Σχολείο: Δημοτικό Σχολείο Καρδάμαινας Κω

Τάξη / Τμήμα: Δ' τάξη Δημοτικού

Αριθμός μαθητών: 22 (12 κορίτσια, 10 αγόρια)

Αριθμός παλιννοστούντων / αλλοδαπών μαθητών: 11

Χώρες προέλευσης των παλιννοστούντων / αλλοδαπών μαθητών:
Αλβανία, Αίγυπτος, Αρμενία.

Σύντομη περιγραφή του προφίλ της τάξης και της κατάστασης που διαμορφώνεται: Τρία από τα αλλοδαπά παιδιά της τάξης παρουσιάζουν δυσκολίες στην κατανόηση, αλλά και στην έκφρασή τους (γραπτή και προφορική) λόγω ελλιπούς γνώσεως της ελληνικής γλώσσας. Πολλές φορές δεν μπορούν να καταλάβουν τι ζητάει μια άσκηση π.χ. στα μαθηματικά ή όταν αναπτύσσουν ένα «σκέφτομαι και γράφω» είναι εκτός θέματος. Γενικά, δεν υπάρχουν αντιπαλότητες μεταξύ τους, το μόνο που έχει παρατηρηθεί είναι μια διαφορετική αντιμετώπιση σε 2 κορίτσια, εκ των οποίων το ένα μόνο είναι αλλοδαπό. Αυτό, από ό,τι γνωρίζω, συμβαίνει από πολύ μικρότερη τάξη και το αποδίδω σε μια ρατσιστική αντιμετώπιση των μαθητών όσον αφορά την εξωτερική εμφάνιση των κοριτσιών αυτών και τη χαμηλή επίδοσή τους στα μαθήματα. Θα έλεγα ότι δεν είναι καλά ενσωματωμένα στην υπόλοιπη ομάδα μαθητών, γίνονται βέβαια προσπάθειες μέσω διάφορων δραστηριοτήτων, αλλά και της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας.

Όνομα εκπαιδευτικού: Αικατερίνη Πουλή

Μουσείο: Αρχαιολογικός Χώρος Ασκληπιείου Κω

Συλλογή ή αντικείμενα που έγιναν αντικείμενα διαπραγμάτευσης:

Ο αρχαιολογικός χώρος του Ασκληπιείου της Κω που χρονολογείται στην ελληνιστική εποχή. Δυστυχώς, το αρχαιολογικό μουσείο της Κω είναι κλειστό για ανακαίνιση και επανέκθεση, οπότε δεν ήταν δυνατόν να το επισκεφθούμε με τους μαθητές και να δούμε αγάλματα και άλλα αντικείμενα που συνδέονται με τον παραπάνω χώρο. Επίσης, ο υπεύθυνος αρχαιολόγος δήλωσε ότι δεν μπορούσε να βοηθήσει λόγω φόρτου εργασίας και εξάλλου κατά την περίοδο της επίσκεψης έλειπε με άδεια. Έτσι, ενεπλάκη στο πρόγραμμα η υπεύθυνη της υποδράσης 9.5, κ. Έλσα Μυρογιάννη.

Όνομα μουσειοπαιδαγωγού: Έλσα Μυρογιάννη (υπεύθυνη υποδράσης 9.5: Εκπαιδευτικές επισκέψεις μαθητών σε μουσεία).

Στόχοι

Γνωστικοί:

- Να γνωρίσουν τα παιδιά το Ασκληπιείο μέσα από μία εκπαιδευτική και ταυτόχρονα ευχάριστη εμπειρία.
- Να παρατηρήσουν και να καταγράψουν οι μαθητές τα γενικά χαρακτηριστικά της δομής του Ασκληπιείου και να τα αντιπαραβάλλουν με εκείνα ενός σύγχρονου νοσοκομείου, ώστε να εντοπίσουν ομοιότητες και διαφορές.
- Να αντιληφθούν ότι πρόκειται για ένα συγκρότημα κτιρίων θρησκευτικού χαρακτήρα και παίρνοντας από αυτό αφορμή να γίνει μια σχετική αναφορά της θρησκείας των αλλοδαπών μαθητών, ώστε να συνειδητοποιήσουν οι υπόλοιποι μαθητές ότι ο κάθε λαός έχει τα δικά του ήθη, έθιμα, παραδόσεις και θρησκεία.
- Να κατανοήσουν τον πολύπλευρο ρόλο του Ασκληπιείου στη ζωή των πολιτών των αρχαίων χρόνων.
- Να χρησιμοποιούν το μέτρο για να μετρήσουν τις διαστάσεις κάποιων αντικειμένων.

Παιδαγωγικοί:

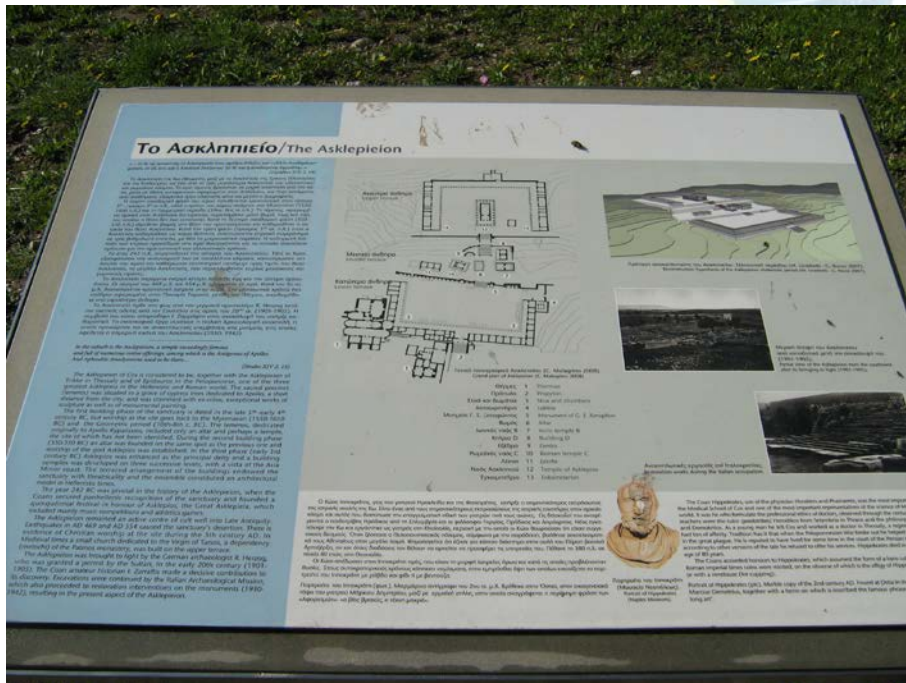
- Να εξοικειωθούν τα παιδιά με το μουσειακό χώρο, το έργο τέχνης, την πολιτιστική κληρονομιά του τόπου μας.
- Να ισχυροποιηθούν οι δεσμοί σχολείου-μουσείου.
- Να δοθεί η ευκαιρία στα παιδιά να ασχοληθούν διεξοδικά με ένα θέμα για μεγάλο χρονικό διάστημα.
- Να αποκτήσουν οι μαθητές ομαδικό πνεύμα, ακόμα και σε ανομοιογενείς ομάδες και να αναπτύξουν πρωτοβουλίες.
- Να συνδεθεί το παρόν με το παρελθόν.
- Να εφοδιαστούν οι μαθητές με τρόπους προσέγγισης της ιστορίας και της τέχνης που θα μπορούν να εφαρμόσουν από μόνοι τους σε επόμενες επισκέψεις σε ανάλογους εκθεσιακούς χώρους.
- Να αναπτυχθούν οι δημιουργικές ικανότητες των μαθητών με τη βοήθεια εικαστικών δραστηριοτήτων.

Συναισθηματικοί:

- Να αναπτυχθεί πνεύμα συνεργασίας, ευθύνης και καλλιέργειας της κοινωνικότητας μέσα από την ομαδοποίηση και την κατανομή εργασιών.
- Να νιώσουν οι μαθητές χαρά και ικανοποίηση από τα αποτελέσματα των εργασιών τους και την ανάληψη πρωτοβουλιών από μέρους τους.

Κινησθητικοί:

- Να προαχθεί η εξοικείωση των μαθητών με τα ιστορικά γεγονότα και να προαχθούν οι ικανότητές τους στην έρευνα, την παρατηρητικότητα, τη χρήση της φαντασίας, τη μνήμη, αλλά και την καλλιτεχνική δημιουργία.
- Να κινηθούν οι μαθητές ελεύθερα στο χώρο, να μάθουν να προσανατολίζονται και να μελετούν χάρτες και κατόψεις.

Εικόνα 1. Επεξηγηματική πινακίδα στον αρχαιολογικό χώρο του Ασκληπιείου στην Κω.

Δράσεις

Στην ημερίδα «Σχολικές επισκέψεις σε μουσεία στο πλαίσιο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης», Ξενοδοχείο Τιτάνια, Αθήνα, που πραγματοποιήθηκε στις 14-01-2012, αρχικά παρακολουθήσαμε τις παρουσιάσεις των υπεύθυνων και των συνεργατών της Δράσης, καθώς και των υπεύθυνων του τμήματος εκπαιδευτικών προγραμμάτων κάποιων μουσείων που είχαν εκπονήσει στο παρελθόν προγράμματα με διαπολιτισμική διάσταση. Έπειτα, έγινε η συγκρότηση των ομάδων και η γνωριμία των μελών για το σχεδιασμό των εργασιών. Συγκεκριμένα, δημιουργήθηκαν ζεύγη όπου συμμετείχε ο/η εκπαιδευτικός του σχολείου και ο/η εκπρόσωπος του μουσείου, το οποίο έχει επιλέξει ο κάθε εκπαιδευτικός να επισκεφτεί με το τμήμα του.

Ο χώρος που έχει επιλεγεί για επίσκεψη με τους μαθητές μου είναι το Ασκληπιείο της Κω. Εγώ με μία από τους επιστημονικά υπεύθυνους της δράσης «Εκπαιδευτικές Επισκέψεις Μαθητών», την κ. Ελισσάβη Μυρογιάννη, κάναμε ένα σύντομο σχεδιασμό των δραστηριοτήτων που θα υλοποιούνταν κατά τη διάρκεια του προγράμματος.

Μετά την πρώτη μας γνωριμία και συνάντηση στην ημερίδα, υπήρξε συχνή τηλεφωνική και ηλεκτρονική επικοινωνία, όμως καθοριστικό ρόλο έπαιξε η συνάντησή μας στην Κω. Η κυρία Μυρογιάννη επισκέφθηκε το νησί και το σχολείο μας, όπου έγινε και η πρώτη γνωριμία με τους μαθητές στις 06-03-2012. Την επόμενη μέρα επισκέφθηκε το Ασκληπιείο, ώστε να δει από κοντά τον αρχαιολογικό χώρο. Στις 08-03-2012 ήρθε για 2^η φορά στο σχολείο μας και μπήκε στην τάξη για 2 ώρες, ώστε να προετοιμάσει τα παιδιά με διάφορες δραστηριότητες, για την επίσκεψή μας στο Ασκληπιείο που θα γινόταν την επόμενη μέρα. Εδώ πρέπει να σημειωθεί πως τα παιδιά ήδη γνώριζαν πολλά πράγματα για το χώρο, αφού δυο-τρεις βδομάδες πριν είχαμε ασχοληθεί κατά τη διάρκεια της ευέλικτης ζώνης με το θεωρητικό κομμάτι (πληροφορίες, εικόνες, ιστορικά κείμενα).

Αρχικά, η κυρία Μυρογιάννη τους έλεγε λέξεις και τα παιδιά έπρεπε να τις ζωγραφίσουν, για να δει αν γνωρίζουν καλά την ελληνική γλώσσα. Οι λέξεις που χρησιμοποιήθηκαν ήταν «σαλιγκάρι, ψωμί, αγκαθιά, κυπαρίσσι, κίονας κλπ.». Αυτό έγινε σαν παιχνίδι και τα παιδιά έδειχναν τις ζωγραφιές τους στους συμμαθητές και τις συμμαθήτριές τους. Μερικά παιδιά που τα σχέδιά τους ήταν άτεχνα, τα βελτίωσαν παρατηρώντας τις ζωγραφιές των συμμαθητών τους και ακολουθώντας τις υποδείξεις τους. Για την περίπτωση που κάποια παιδιά δε γνώριζαν τις λέξεις ή είχαν δυσκολία να τις ζωγραφίσουν, η κ. Μυρογιάννη είχε προετοιμάσει και τους έδειξε χρωματιστά σκίτσα με τα παραπάνω αντικείμενα από εικονογραφημένο παιδικό λεξικό από τη βιβλιοθήκη του σχολείου.

Στη συνέχεια η κ. Μυρογιάννη μίλησε στα παιδιά για τα τρία είδη κιονόκρανων της αρχαίας ελληνικής τέχνης. Τα συνέδεσε με τα αντικείμενα που είχαν ήδη γίνει αντικείμενο διαπραγμάτευσης, π.χ. το σαλιγκάρι με το ιωνικό κιονόκρανο (το σχέδιο της έλικας), την αγκαθιά με το κορινθιακό κιονόκρανο κλπ. Τα παιδιά μπόρεσαν με αυτόν τον τρόπο να αντιγράψουν πολύ εύκολα στα τετράδιά τους τα κιονόκρανα που η κ. Μυρογιάννη σχεδίασε στον πίνακα.

Ακολούθησε συζήτηση σχετικά με τον Ασκληπιό, την οικογένειά του, την προσφορά του στους ανθρώπους, το έργο του, τη ζωή και το θάνατό του. Μίλησαν επίσης για τα 3 σημαντικότερα Ασκληπιεία που εντόπισαν και στο χάρτη της αρχαίας Ελλάδας, αλλά επικεντρώθηκαν σε αυτό της Κω που μας απασχολούσε περισσότερο.

Στη συνέχεια, χωρίσαμε τους μαθητές σε ομάδες των 5 (έλειπε ένα παιδί και οι μαθητές ήταν 20), τους μοιράσαμε φύλλα εργασίας που ετοίμασε η κ. Μυρογιάννη. Τα φύλλα ήταν απλά και καθοδηγούσαν τους μαθητές κυρίως στο να γνωρίσουν μέσα από απεικονίσεις σε βιβλία τα αγάλματα και το περίφημο ψηφιδωτό που δεν μπορούσαμε να δούμε στο μουσείο. Μέσω της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας τα παιδιά έκαναν τις δραστηριότητες των φύλλων, δεν πρόλαβαν όμως να τις τελειώσουν όλες και να τις παρουσιάσουν. Λόγω έλλειψης χρόνου η κυρία Έλσα τους ρωτούσε κάποια πράγματα σχετικά με τις δραστηριότητες που έκαναν και απαντούσε κάθε φορά η ομάδα που είχε αναλάβει το συγκεκριμένο θέμα.

Τέλος, τα παιδιά συγκεντρώθηκαν στο γραφείο του διευθυντή και με τη βοήθεια της κυρίας Έλσας έχτισαν στον υπολογιστή, με παιγνιώδη τρόπο, το δικό τους ναό (αφού είχαν τη δυνατότητα να διαλέξουν το ρυθμό των κιόνων, τα σχέδια στο αέτωμα, αν θα υπάρχει άγαλμα στο εσωτερικό του, το υλικό κτλ). Αυτό βρίσκεται στην ιστοσελίδα του Βρετανικού Μουσείου που αφορά στην Αρχαία Ελλάδα

(<http://www.ancientgreece.co.uk/acropolis/challenge/challenge.html>)

Την επόμενη μέρα, στις 09-03-2012, που ήταν και η τελευταία συνάντηση με την κυρία Έλσα, ήμασταν έτοιμοι για την επίσκεψη. Η άφιξή μας έγινε στις 09:15 το πρωί και η αναχώρηση στις 11:30. Ο χρόνος ήταν αρκετός για να μας ξεναγήσει στο χώρο η κυρία Μυρογιάννη και να πραγματοποιηθούν οι παρακάτω δράσεις:

A) Ανά δύο χωρισμένοι οι μαθητές έπαιρναν τη μετροταινία και μετρούσαν τις διαστάσεις διάφορων αντικειμένων που συναντούσαμε π.χ. σκάλες, ενώ κάποιοι σημείωναν στο μπλοκάκι τους τις μετρήσεις.

B) Ντύσαμε κάποια από τα παιδιά με υφάσματα (χιτώνες) που είχαμε πάρει μαζί μας και αφού μοιράσαμε ρόλους, έπαιξαν ένα μικρό θεατρικό με αυτοσχέδιους διαλόγους και τη βοήθειά μας. Το σενάριο ήταν ότι κάποιοι προσκυνητές έρχονται στο ναό και ένας άνθρωπος του

ιερού τους καθοδηγεί στα δωμάτιά τους και τους δίνει οδηγίες για τη συμπεριφορά τους στο ιερό. Τα παιδιά έπρεπε να ενσωματώσουν αποκτημένες γνώσεις που αφορούσαν είτε το χώρο και τα αρχιτεκτονήματα είτε τα έθιμα και τις λατρευτικές δοξασίες και πρακτικές.

Γ) Μία από τις ομάδες που είχαμε χωρίσει την προηγούμενη μέρα στο σχολείο, είχε αναλάβει να μάθει για τον Γάιο Στερτίνιο Ξενοφώντα, κάτι που φάνηκε χρήσιμο γιατί κάποια στιγμή βρήκαμε τη βάση ενός αγάλματος, που κάποτε υπήρχε εκεί, με την επιγραφή του ονόματός του. Οι μαθητές αυτής της ομάδας, λοιπόν, εξήγησαν στους υπόλοιπους ποιος ήταν αυτός σαν να ήταν ξεναγοί.

Επιπλέον, οργανώσαμε μια εκπαιδευτική επίσκεψη στις 05-04-2012 στον Κήπο του Ιπποκράτη, που συνδέεται άμεσα με το Ασκληπιείο μιας και λέγεται ότι ήταν από τους σπουδαιότερους γιατρούς εκείνης της εποχής και ασκούσε το επάγγελμά του στον αρχαιολογικό αυτό χώρο. Εκεί οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν και να δουν κάποια από τα βότανα που χρησιμοποιούσε ο Ιπποκράτης για τους ασθενείς και το πιο σημαντικό να κάνουν οι ίδιοι δεντροφύτευση, χωρισμένοι σε ομάδες. Μιλήσαμε για την υγιεινή διατροφή, ποιες τροφές να προτιμάμε και ποιες να αποφεύγουμε, για τον Ιπποκράτη και την προσφορά του στην ιατρική και, τέλος, εξερευνήσαμε το χώρο που αποτελείται κυρίως από πράσινο και κάποιους πολύ περιποιημένους χώρους για τους επισκέπτες.

Μετά από αυτές τις εποικοδομητικές επισκέψεις, ασχοληθήκαμε με διάφορες δραστηριότητες. Αρχικά, μάθαμε τα μέρη του Ασκληπιείου από ένα φυλλάδιο με την αναπαράστασή του και στη συνέχεια οι μαθητές έπρεπε να εντοπίσουν ό,τι τους ζητούσα κάθε φορά (π.χ. πού βρίσκονταν τα λουτρά ή ο βωμός του θεού Ασκληπιού).

Χώρισα τα παιδιά σε 4 ομάδες, με σκοπό τη δημιουργία ενός οδηγού για το Ασκληπιείο. Η 1η ομάδα ανέλαβε το 1ο άνδρη, η 2η το 2ο άνδρη, η 3η το 3ο άνδρη και η 4η τις γενικές πληροφορίες. Τα παιδιά αφού συγκέντρωσαν τις κατάλληλες πληροφορίες από έρευνα στο διαδίκτυο και σημειώσεις που τους έδωσα, απομόνωσαν τις πιο σημαντικές και τις κατέγραψαν. Έγιναν οι κατάλληλες διορθώσεις και η κάθε ομάδα πληκτρολόγησε στον υπολογιστή το υλικό της. Εν τω μεταξύ είχαμε συγκεντρώσει φωτογραφίες από την επίσκεψή μας στο Ασκληπιείο και τις κατηγοριοποιήσαμε αναλόγως. Τέλος, συνδέσαμε κείμενα, εικόνες και ζωγραφιές των μαθητών από κάτι που τους είχε κάνει εντύπωση κατά την επίσκεψή μας και ο οδηγός μας ήταν έτοιμος. Αρχικός στόχος μας ήταν η δημιουργία του οδηγού κι έπειτα η πολλαπλή εκτύπωσή του για διανομή σε μαθητές, δασκάλους και γονείς, όμως δεν υπήρχε η οικονομική δυνατότητα να γίνει κάτι τέτοιο γιατί ήταν μεγάλη η αξία του κάθε οδηγού, οπότε εκτυπώσαμε έναν για όλη την τάξη και έναν για το σχολείο.

Εικόνα 2. Οι μαθητές ντυμένοι με χιτώνες κατά τη διάρκεια θεατρικής δραστηριότητας στον αρχαιολογικό χώρο.

Τέλος, θέλαμε να φέρουμε εις πέρας ένα θεατρικό δρώμενο της εποχής όπου το Ασκληπιείο έπαιζε σημαντικό ρόλο στην ίαση των ασθενειών. Γι' αυτό διανεμήθηκαν οι ρόλοι και ξεκίνησαν οι πρόβες! Αποκορύφωση της δράσης αυτής θα ήταν η παρουσίαση του στον ίδιο τον ιερό χώρο του Ασκληπιείου της Κω, σε συνδυασμό με την ξενάγηση που θα έκαναν τα παιδιά στους γονείς που θα έρχονταν μαζί. Τελικά, όμως δε μας επέτρεψαν να το παρουσιάσουμε εκεί, διότι μετά από επικοινωνία με τους υπεύθυνους, ενημερωθήκαμε ότι για να γίνει αυτό θα έπρεπε να έχουμε πάρει άδεια, δύο μήνες πριν, από το Υπουργείο Πολιτισμού. Αυτό ήταν κάτι το οποίο δε γνωρίζαμε και φυσικά όταν το μάθαμε, δεν είχαμε πλέον το χρονικό περιθώριο, οπότε η παρουσίαση τελικά έγινε στο χώρο του σχολείου μας στις 13-06-2012, την τελευταία μέρα των μαθημάτων του σχολικού έτους.

Η δράση συνολικά διήρκησε 4 μήνες περίπου, από 14-02-2012 έως 13-06-2012 με κάποια κενά ενδιάμεσα λόγω εορτών και αργιών. Πολύ χρήσιμο για τη διδασκαλία της δράσης μας φάνηκε το εκπαιδευτικό πακέτο του προγράμματος Μελίνα-Εκπαίδευση και Πολιτισμός «Ες το ιερόν του Ασκληπιού» της Αλεξάνδρας Σφυροέρα. Χρησιμοποιήσαμε επίσης αρκετά το διαδίκτυο για εικόνες και πληροφορίες που εντάξαμε και στον τουριστικό μας οδηγό. Εν τέλει, οι περισσότερες από τις θεωρητικές αρχές που προέκυψαν από το εργαστήριο της ημερίδας εντοπίζονται στις δράσεις, όπως η προετοιμασία της επίσκεψης, η βιωματική ενεργητική εμπλοκή, η σταδιακή παροχή γνώσης, η ενσωμάτωση θεατρικού παιχνιδιού και παιχνιδιού ρόλων, η ομαδικότητα και συνεργασία και η παροχή πρωτοβουλίας!

Εικόνα 3. Δεντροφύτευση στον Κήπο του Ιπποκράτη.

Δράση διαπολιτισμικού χαρακτήρα

Διαπολιτισμική διάσταση: αυτή επετεύχθη κυρίως με τη μέθοδο διδασκαλίας. Χρησιμοποιήθηκαν η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, ο διάλογος, η εκπόνηση μικρών δραστηριοτήτων από μέρους των μαθητών, η δραματοποίηση, η ζωγραφική, οι Νέες τεχνολογίες κλπ.

Κατά την πρώτη επίσκεψη στο Ασκληπιείο τα παιδιά εμπλέχτηκαν σε κάποιες δραστηριότητες διαπολιτισμικού χαρακτήρα. Αρχικά με μια μετροταινία, σε ομάδες των 2 ατόμων, τα παιδιά μετρούσαν τις διαστάσεις των σκαλιών που συναντούσαμε καθώς προχωρούσαμε από το πρώτο άνηδρο μέχρι το τρίτο. Στη συνέχεια ντύσαμε έξι από τους μαθητές με υφάσματα που είχαμε πάρει μαζί κι έπαιξαν ένα μικρό θεατρικό, κατά το οποίο ο ιερέας του Ασκληπιείου υποδέχεται μια ομάδα επισκεπτών. Τέλος, μία ομάδα πέντε παιδιών είχε αναλάβει να μάθει για τον Γάιο Στερτίνιο Ξενοφώντα, το όνομα του οποίου συναντήσαμε σε μια επιγραφή, και σε ρόλο ξεναγών έδωσαν τις σχετικές πληροφορίες στα υπόλοιπα παιδιά. Επισημαίνουμε εδώ ότι στις ομάδες έπαιρναν μέρος και αλλοδαποί μαθητές.

Εικόνα 4. Ετοιμάζοντας τον οδηγό του Ασκληπιείου.

Αξιολόγηση

Ήταν η πρώτη φορά που συμμετείχα σε ένα τέτοιο εκπαιδευτικό πρόγραμμα κι αυτό που διαπίστωνα, αξιολογώντας τη δράση, είναι ότι παιδιά που σε άλλες περιπτώσεις δεν έδειχναν ενδιαφέρον συμμετοχής σε δραστηριότητες, τώρα εμπλέκονταν ενεργά στις δράσεις. Μεγαλύτερη προσοχή δόθηκε στα αλλοδαπά παιδιά, γιατί ούτως ή άλλως η δράση είχε διαπολιτισμικό χαρακτήρα. Προσωπικά, είχα μεγάλο κέρδος από αυτό το πρόγραμμα λόγω του σεμιναρίου που είχε και επιμορφωτικό χαρακτήρα, αλλά και όσων γνώρισα εκεί μιας και όλοι μας είχαμε τον ίδιο σκοπό. Επίσης, οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να προετοιμαστούν πολύ καλά πριν την επίσκεψη κι αυτό τους προκάλεσε περισσότερο ενδιαφέρον όταν βρεθήκαμε εκεί, πράγμα που εκτιμήθηκε κι από τα ίδια τα παιδιά ύστερα από συζήτηση στην τάξη και κατάλαβα πόσο σημαντικό είναι να υπάρχει μια σχετική προετοιμασία πριν από κάποια εκπαιδευτική εκδρομή. Σημαντική ήταν βέβαια και η συνεργασία μεταξύ τους αλλά και με την κυρία Μυρογιάννη, γιατί χωρίς αυτή τα αποτελέσματα δε θα ήταν τόσο ευχάριστα. Κάτι που μας λύπησε ιδιαίτερα είναι που δεν καταφέραμε να παρουσιάσουμε το θεατρικό μας στο Ασκληπιείο (κάτι που αντιμετωπίστηκε εναλλακτικά με την παρουσίασή του στο σχολείο) και που δε μοιράστηκε σε περισσότερους ο τουριστικός οδηγός που φτιάξαμε λόγω χαμηλών οικονομικών πόρων.